

Vlaams
Parlement

vergadering **C76 – ECO9**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 8 december 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de WIS-computers van de VDAB - 2158 (2009-2010)	3
Vraag om uitleg van de heer Filip Watteuw tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wijzigingen aan de regeling inzake de Vlaamse ondersteuningspremie - 6 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wijzigingen aan de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) - 23 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de hervorming van de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) voor personen met een arbeidshandicap - 311 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over wijzigingen in de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) - 591 (2010-2011)	4
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het misbruik van arbeidskaarten - 172 (2010-2011)	13
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de resultaten van de werkbaarheidsmonitor 2010 - 43 (2010-2011)	18
Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de aan de Opelwerknemers aangeboden outplacementbegeleiding - 230 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de financiering van opleidings- en werkervaringsprogramma's voor kansengroepen - 274 (2010-2011)	23
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de doelstellingen van de VDAB ten aanzien van werkgevers en meer specifiek ten aanzien van kmo's - 330 (2010-2011)	25

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van mevrouw Martine Fournier tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de WIS-computers van de VDAB - 2158 (2009-2010)

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Voorzitter, minister, collega's, de VDAB maakt de openstaande vacatures via diverse kanalen bekend. De bekendste zijn de website en de WIS-kiosken (Werkzoekende Informatie Systeem). Daarnaast publiceert de VDAB vacatures op teletekst van de VRT, via digitale tv en mobiele telefonie.

Minister, op een schriftelijke vraag van 27 april antwoordde u dat het gebruik van de WIS-computers razendsnel afneemt. Dat blijkt ook uit de cijfers. In vijf jaar tijd is het aantal raadplegingen van vacatures via WIS-kiosken gedaald met 60 procent: van 7.795.000 naar 3.473.000. De raadplegingen van vacatures via internet daarentegen zijn gestegen met 25 procent: van 83.691.000 in 2007 naar 103.654.000 in 2009.

Op zich hoeft het niet te verbazen omdat de kiosken dateren uit een periode dat het internet nog niet zo algemeen verspreid was. Nu kan men online zoeken in de werkwinkel, de bibliotheek of thuis. Nieuwe communicatiewegen aanboren kan ook zinvol zijn, omdat ze nieuwe communicatiemanieren ten volle benutten. Investeren in voorbijgestreefde technologie moet echter worden ontraden, tenzij ze voor een bepaalde doelgroep relevant zijn.

Minister, welke beleidsconclusie trekt u uit het dalend gebruik van de WIS-computers? Zult u het project met de WIS-computers stopzetten? Op welke manier evalueert u het gebruik van de verschillende interfaces?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mevrouw Fournier, u verwijst vooral naar de consultatie van vacatures die een van de toepassingen van WIS is. In 1994, toen de WIS-computers werden gelanceerd, was het effectief de belangrijkste. Intussen kan men op de WIS-computers veel meer doen. Men kan er opleidingen vinden, men kan zich inschrijven als werkzoekende, men kan er attesten aanvragen. WIS is ook voor andere toepassingen een laagdrempelige methode en instrument voor de werkzoekenden.

Er zijn nog 323 WIS-kiosken. 182 staan er in de VDAB-vestigingen en werkwinkels, 38 bij externe partners en 103 in gemeentehuizen en bibliotheken.

De cijfers voor de vacatures dalen inderdaad enorm. Maar als WIS nog 3,5 miljoen vacatures heeft – en er zijn ook nog de andere functies –, dan is het vandaag nog te vroeg om te concluderen dat we ermee zouden stoppen. We hebben toch sterk de indruk dat we op deze manier een aantal werkzoekenden en niet-beroepsactieven bereiken die we anders moeilijk zouden bereiken. Niet iedereen beschikt bijvoorbeeld over internet.

De kanalenmix waar de VDAB mee werkt voor het verspreiden van vacatures – gsm, ID-tv, mobiel internet – maakt hem sterk. De VDAB speelt zeer snel op de nieuwe tools in. Ik zal het blijven evalueren en de kosten blijven vergelijken met wat en wie we bereiken.

De voorzitter: Mevrouw Fournier heeft het woord.

Mevrouw Martine Fournier: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kan best begrijpen dat er nog een bepaalde doelgroep is voor de WIS-computers en dat ze zeker niet allemaal moeten worden afgeschaft.

U hebt in uw antwoord gezegd dat er nog 323 WIS-kiosken zijn, verdeeld over VDAB, werkwinkels, externe partners, gemeentehuizen en bibliotheken. Hebt u een zicht op waar de daling het grootst is? Ik zou graag verwijzen naar een vraag om uitleg van maart over de

sluiting van de werkwinkels. Heeft de daling eventueel een impact op de beslissing van welke werkwinkel er wordt gesloten?

U hebt ook gezegd dat u mij een lijst zou bezorgen met de werkwinkels die zouden worden gesloten of die al gesloten zijn. Bij mijn weten heb ik die lijst nog niet gekregen. Indien mogelijk zou ik die informatie toch nog graag krijgen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, in mijn gemeente wordt de werkwinkel van het cultureel centrum verhuisd naar het Sociaal Huis. Daarover is er geen discussie. Iedereen is vragende partij om de WIS-computer mee te verhuizen naar het Sociaal Huis omdat het voor de doelgroep belangrijk is. Het is budgettair bovendien een kleine inspanning. Ik denk ook dat de lokale besturen een kleine bijdrage leveren.

Het is een instrument dat misschien op lange termijn zal uitdoven, maar op dit moment wordt het nog gebruikt, zeker door de mensen die geen internet hebben.

Minister Philippe Muyters: Ik kan niet zeggen hoeveel vacatures precies in elke WIS-computer zitten, maar ik begrijp dat uw vraag ook is gelinkt aan die sluiting. In de meeste plaatsen waar wordt gesloten, ziet men de voordelen ervan. Er wordt niet gesloten om te sluiten. Ik heb recent een nieuwe werkwinkel geopend. Dat had tot gevolg dat er twee andere sloten, maar er was een beter geheel. Waar er werd gesloten, verbeterde de situatie. Ook de verplaatsing was niet onoverkomelijk. De VDAB weegt goed af wat er waar gebeurt. Er zijn schalen die moeten worden gehaald en partners die er moeten zijn om de werkwinkel op de juiste manier open te kunnen houden.

Mevrouw Fournier, ik heb uw vraag genoteerd en zal u de lijst bezorgen. Mijn excuses, maar dit was geen kwaad opzet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Filip Watteeuw tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wijzigingen aan de regeling inzake de Vlaamse ondersteuningspremie - 6 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Chris Janssens tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de wijzigingen aan de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) - 23 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de hervorming van de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) voor personen met een arbeidshandicap - 311 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over wijzigingen in de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) - 591 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Deze vraag om uitleg heb ik twee maanden geleden ingediend, maar die is door de begrotingsbespreking uitgesteld. Ik was blijkbaar niet alleen, de interesse is groot.

Minister, op de rondetafelconferentie van 2 december 2003 stelden verschillende partners dat er iets moest gebeuren aan de arbeidsdeelname van personen met een handicap. De kloof tussen mensen met een chronische ziekte of handicap en de rest van de bevolking was heel groot en moest drastisch worden verkleind.

Elk jaar moesten er ongeveer 4000 tot 9000 jobs bij komen vanaf 2003, en dan zou de kloof eind 2010 gedicht zijn. Dat blijkt nu niet het geval te zijn. Uit een recente studie van de VDAB blijkt dat de werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap in 2009 slechts 36,7 procent bedroeg. Minister, ik weet dat de werkzaamheidsgraad heel belangrijk is voor u. Dit is maar liefst 32,7 procent lager dan voor de totale populatie, en ver onder de doelstellingen van de rondetafelconferentie. Bovendien is de evolutie van de werkzaamheidsgraad negatief: die is gedaald tegenover 2007 van 42,2 procent naar 36,7 procent. In plaats van op te schuiven naar meer evenredige arbeidsparticipatie schuiven we verder weg van het objectief.

Het is dan ook verbazingwekkend dat de Vlaamse Regering eind september beslist om wijzigingen aan te brengen aan de regeling van de Vlaamse ondersteuningspremie voor mensen met een handicap. Zo wordt voor de geconverteerde premies een loongrens ingevoerd, wordt de degressiviteit van de premies versneld en wordt een evaluatiemoment ingevoerd om het rendementsverlies na vijf jaar te onderzoeken. De ondersteuningspremie daalt vanaf het tiende kwartaal, enzovoort.

Ik zeg niet dat een wijziging van die regeling niet verantwoord zou kunnen zijn, dat kan echt wel nodig zijn, maar dat moet dan wel ingegeven zijn door de bekommernis om arbeidsgehandicapten beter te ondersteunen bij het zoeken naar werk, en niet, zoals nu, vanuit een loutere besparingslogica. Dit staat overigens met zoveel woorden in de communicatie van de Vlaamse Regering. Bovendien is er geen enkel overleg geweest met de gebruikers, die dan ook heel wat bedenkingen hebben bij het systeem.

De gebruikers, werknemers- en werkgeversorganisaties, zeggen dat hiermee wordt teruggekomen op een bestaande cao, een bindende afspraak tussen werkgevers en werknemers. Dit gaat in tegen elk beginsel van behoorlijk bestuur en is niet bevorderlijk voor de sociale vrede. Niet alleen organisaties van personen met een handicap maar ook de erkende gespecialiseerde diensten – trajectbegeleiding, begeleiding bij opleiding en bemiddeling bij opleiding – die duizenden personen met een arbeidshandicap begeleiden naar een job, hebben hierop zware kritiek. Ze vrezen dat bedrijven, door het invoeren van maatregelen met terugwerkende kracht, hun vertrouwen zullen verliezen in de bemiddelaars die hen bij de aanwerving van een persoon met een arbeidshandicap, op basis van de geldende regelgeving andere perspectieven hebben beloofd.

Die diensten vrezen ontslagen en denken dat dit gevolgen zal hebben voor de werkzaamheidsgraad van deze doelgroep, die al zo slecht was. Ook het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden (VKW) stelt dat de Vlaamse Regering met het huidige voorstel ten aanzien van alle geconverteerde premies, inbreekt op een politieke belofte aan de werkgevers. Het VKW betreurt dat de overheid uitgerekend bij de arbeidsgehandicapten zoekt naar besparingen, op een moment dat de crisis nog steeds voelbaar is op onze arbeidsmarkt. Men kan veronderstellen dat die crisis nu in december minder voelbaar is, maar voor de betrokken groep zal dat niet het geval zijn.

Minister, omwille van welke evoluties op de arbeidsmarkt besliste de Vlaamse Regering om de ondersteuningspremies aan te passen? Waarom werd er geen overleg gepleegd, noch met verenigingen, noch met de erkende gespecialiseerde diensten, noch met de werkgeversverenigingen? Omwille van welke overwegingen werden door de Vlaamse Regering eenzijdig regels binnen bestaande overeenkomsten aangepast? Is de voorgenomen wijziging aan de ondersteuningspremie tijdelijk, of zal ze een permanent karakter hebben? In hoeverre bent u het ermee eens dat de positie van personen met een handicap op de arbeidsmarkt nog steeds erg precair is? Welke maatregelen wilt u nemen om de werkzaamheidsgraad van personen

met een handicap te verhogen en zo eindelijk te werken aan de doelstelling die op 2 december 2003 is overeengekomen?

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: De heer Watteeuw heeft het kader grotendeels geschetst. Ook bij de bespreking van de beleidsbrief hebben we dit al aangehaald, maar de vragen bewijzen dat het debat zeker nog niet is uitgeput. Het probleem is inderdaad de lage arbeidsdeelname van personen met een arbeidshandicap in Vlaanderen. De werkzaamheidsgraad in 2009 is 36,7 procent tegenover 65,8 procent voor de hele beroepsbevolking. Daaruit blijkt dat werken voor personen met een arbeidshandicap zeker niet altijd evident is.

Daarom werd in 2008 het systeem van de Vlaamse ondersteuningspremie ingevoerd, een premie ten gunste van de werkgever die in het geval van aanwerving van een persoon met een handicap een tussenkomst kan krijgen in het rendementsverlies dat hij zou kunnen lijden. Op de ministerraad van 17 september hebt u een voorstel gelanceerd dat door de Vlaamse Regering aangenomen is waarbij wijzigingen aan de VOP worden aangebracht die in werking treden vanaf 1 oktober 2010. Deze veranderingen houden voornamelijk in dat het bedrag van de premie sneller afneemt, dat de toekenning van de premie beperkt wordt in de tijd tot 5 jaar, waarna een evaluatie volgt, en dat er een maximumgrens wordt ingevoerd.

Uit het antwoord op mijn schriftelijke vraag van 3 juni 2010 bleek dat de VOP behoorlijk succesvol was. Nu wordt de VOP het slachtoffer van haar eigen succes. In datzelfde antwoord zei u ook over de Vlaamse ondersteuningspremies: “De maatregel draagt ongetwijfeld bij tot het in dienst nemen en houden van personen met een arbeidshandicap, zelfs in economisch moeilijke tijden.”

Minister, hebt u omtrent de wijzigingen aan de VOP overleg gepleegd met de sociale partners en/of andere middenveldorganisaties? Zo ja, welke? Hoe was hun respectieve houding tegenover deze wijzigingen? Welke argumenten draagt u aan voor het terugschroeven van een maatregel waarvan u eerder zei dat ze ongetwijfeld bijdraagt tot het in dienst nemen en houden van personen met een arbeidshandicap? Neemt u vervangende maatregelen ter ondersteuning van de activering van personen met een arbeidshandicap? Voor de invoering van de VOP bestonden er andere stelsels, beter bekend als cao 26 en de Vlaamse inschakelingspremie (VIP). Die kregen de garantie dat de bijdrage tot 2012 bevroren werd en hierop geen degressiviteit toegepast zou worden. Wordt deze garantie in stand gehouden? Of wordt de degressiviteit ook toegepast op deze geconverteerde premies?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, u hebt beslist om een loonkostensubsidie af te bouwen over vijf jaar: het eerste jaar 40 procent gesubsidieerd, het tweede jaar 30 procent en het derde tot vijfde jaar 20 procent. Daarna wordt er geëvalueerd of er nog steeds nood is aan ondersteuning. Desgevallend kan de premie worden stopgezet, behouden of verhoogd. Tijdens de begrotingsbesprekingen hebt u al aangegeven dat werkgevers kunnen aantonen dat bijkomende ondersteuning nog altijd nodig is.

Personen met een handicap uit de twee oude stelsels, zijnde cao 26 en de VIP, zullen versneld ingeschakeld worden in de hervormde VOP. Nieuw hierbij is het invoeren van een maximumgrens. U kondigt verder aan dat de VDAB verder zal instaan voor de communicatie.

Minister, hoe en door wie zal de evaluatie van een VOP gebeuren? Welke criteria zullen hiervoor worden gebruikt? Het lijkt me belangrijk dat praktisch wordt geregeld hoe de inspraak wordt bekeken, zowel voor de werkgever als de betrokken werknemer. Kan er een beroep worden ingeroepen? Ik pleit daar in ieder geval voor. Hoe motiveert u de vervroegde omschakeling van de bestaande cao 26 en VIP hoewel voordien is gezegd dat die minstens tot 30 september 2012 in het oude systeem zouden blijven zitten? Kunt u de modaliteiten van de

omschakeling beter toelichten? Hoe zal deze omschakeling praktisch worden georganiseerd? Hoe schat u de invloed van deze veranderde maatregel in op de tewerkstelling van personen met een handicap? Wordt dit gemonitord? Is er een bewaking van de werkzaamheidsgraad en de werkloosheidsgraad? Welke initiatieven worden er concreet gepland om over deze maatregel te communiceren? In welk budget en welke timing wordt hiervoor voorzien?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Voorzitter, minister, collega's, het gaat om een maatregel die ik indertijd als minister van Binnenlands Bestuur heb genomen samen met toenmalig minister van Werk Vandenbroucke. We hebben onze middelen samengelegd om de positie van de arbeidsgehandicapten op de arbeidsmarkt te verbeteren.

Los van de inhoudelijke aanpassingen vind ik het in dit verhaal zeer kwalijk dat men eenzijdig terugkomt op afspraken. Minister, u bent iemand met een middenveldachtergrond en u weet dat in het bedrijfsleven de overheid niet altijd het beste imago heeft als het erop aankomt behulpzaam of loyaal te zijn. Dergelijke maatregelen, vooral de eenzijdige manier waarop ze worden genomen, koudweg beslissen en communiceren, zullen het imago van de overheid in de kringen van het bedrijfsleven niet verbeteren.

Minister, vanaf wanneer gaat deze wijziging in en gebeurt dat ook met terugwerkende kracht op de bestaande dossiers? Daarover is blijkbaar onduidelijkheid. U verwees naar het Verbond van Kristelijke Werkgevers en Kaderleden. Hoe verantwoordt u juridisch dat u bestaande contracten eenzijdig wijzigt? Wat zegt het advies van de Raad van State hierover? Geeft deze eenzijdige wijziging een juridisch argument aan de werkgever om over te gaan tot ontslag van de werknemer met een arbeidshandicap? Zal de geplande evaluatie leiden tot extra administratieve kosten voor de werkgevers? Indien een werkgever de verlenging wil verkrijgen, moet die dan opnieuw de hele administratieve molen doorlopen? Deze bekommernis klinkt hardop in het bedrijfsleven. Zult u de huidige nieuwe regeling handhaven of zult u aanpassingen doen om te komen tot goed en degelijk bestuur? Indien zo, wat zult u dan wijzigen?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, minister, deze aanpassing moet in een breder kader worden gezien. Wij hebben de VOP enkele jaren geleden enthousiast goedgekeurd. Wij kunnen haar positief evalueren. De heer Watteeuw noemde daarnet al een aantal cijfers. Het is voor deze regering een prioriteit om mensen met een arbeidshandicap aan het werk te zetten. Als we de algemene werkgelegenheidsgraad tot 70 en meer procent willen doen stijgen, moeten wij ook de zogenaamde doelgroepen actief bij de arbeidsmarkt betrekken. In onze maatschappij zijn er nog een aantal groepen waarbij die arbeidsgraad nog enorm kan stijgen. Mensen met een arbeidshandicap zijn zo'n groep. De VOP is daar gestart en heeft daar ook resultaat. Dat stelsel moet worden geëvalueerd. De regering stelt nu een aantal aanpassingen voor. Minister, deze aanpassingen moeten in de toekomst worden geëvalueerd. Als ze hun doel voorbijschieten en we zien een afzwakking van de deelname van mensen met een arbeidshandicap, dan moet er worden bijgestuurd. Ik vraag u om deze problematiek op de voet te volgen, te evalueren en indien nodig opnieuw bij te sturen.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik begrijp de uiteenzettingen heel goed. Zoals het tijdens de crisis is gebleken, blijkt het ook vandaag: de werkloosheidscijfers van de arbeidsgehandicapten zijn nog altijd hoog. Maar er is wel verbetering. Eind november 2010 waren er 28.904 werkzoekende arbeidsgehandicapten. Dat is 14,8 procent van alle niet-werkende werkzoekenden. Op jaarbasis is dat een daling van 4,7 procent. Dat is toch een mooie daling. Maar het gaat hier over slechts één maand, dat wil dus absoluut niet zeggen dat er niet nog meer moet gebeuren.

Een instrument als de VOP is daarbij zeker belangrijk. Maar de budgettaire situatie noopt ons om de middelen doelmatig in te zetten. We moeten weten in hoeveel en in wat we daar moeten voorzien. Ik zal hier proberen om het probleem waar we voor stonden wat toe te lichten.

In de eerste drie kwartalen van 2008 hadden we de cao 26 en de Vlaamse inschakelingspremie. De uitgaven daarvoor bedroegen 35 miljoen euro. De eerste drie kwartalen van 2009, onder de VOP, was dit opgelopen tot 42,5 miljoen euro. Dat is een stijging in één jaar met 21 procent. Uiteraard speelt de stijging van het aantal VOP'ers hierin een rol. In het derde kwartaal van 2008 waren er 5507 betaaldossiers. In het derde kwartaal van 2009 waren het er 6972, een stijging van 27 procent. Dit gebeurde in volle crisis. Door de VOP naar de VDAB te brengen, werd er een veel bredere populatie bereikt dan vroeger via het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap. De uitgave over heel 2008 bedroeg 51,1 miljoen euro, in 2009 was dat 60,9 miljoen euro. Ik wil er toch op wijzen dat wij in de begroting 2011 in 61,8 miljoen euro voorzien.

In 2005 wierp een wetenschappelijke studie van het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA) al vragen op met betrekking tot het stelsel. In 2010 toonde een studie van het Studiecentrum voor Economisch en Sociaal Onderzoek (SES0) van de K.U.Leuven aan dat een van de elementen die problemen veroorzaken de onbeperkte duur is van de subsidie. Als iemand recht heeft op een VOP, heeft hij dat voor de rest van zijn arbeidsleven. Een dergelijke onbeperkte loonkostsubsidie bestaat in geen enkel ander land. Zelfs voor de uitkeringen voor zwaar gehandicapten, zoals invaliditeitstegemoetkomingen, wordt overal periodiek onderzocht of ze nog wel nodig zijn. Ook in een werkomgeving kan een handicap evolueren en kunnen werkomstandigheden aangepast worden, zodat de nood aan ondersteuning kleiner wordt of misschien zelfs verdwijnt.

Deze overwegingen hebben ons ertoe aangezet om na vijf jaar een evaluatiemoment in te bouwen. Dat betekent geenszins dat na vijf jaar alle premies worden stopgezet. Dat heb ik ook al bij de begrotingsbesprekingen gezegd. Ze kunnen na de evaluatie zelfs worden verhoogd indien dat nodig blijkt. Je kunt de facto nog altijd een premie van onbepaalde duur krijgen indien dit werkelijk nodig is. Bovendien hebben wij ervoor gezorgd dat de VOP een sterke stimulans blijft bij de indiensttreding, want de eerste twee jaar verandert er niets: de 30 en 40 procent blijft. Het is pas het derde jaar dat de premie zakt naar 20 procent. Maar indien nodig kan na evaluatie die verhoging nog altijd worden toegekend. Zowel de werkgever als de werknemer kan die evaluatie vragen. Men kan dan zelfs de subsidie verhogen tot 60 procent.

Wij zullen alle maatregelen van nabij volgen om te zien of we ermee het gestelde doel kunnen bereiken. Aanpassingen zijn nooit uitgesloten. De door ons voorgestelde wijzigingen hebben dus geen permanent karakter, mijnheer Van den Heuvel.

Ik denk niet dat er vervangende maatregelen nodig zijn. Er zijn immers nog veel andere maatregelen om mensen met een arbeidshandicap aan het werk te helpen. Ik denk aan intensieve begeleiding bij hun zoektocht naar werk, aan gespecialiseerde opleidingen, aan de aanpassing van de arbeidspost en van het gereedschap. Voor gehoorgestoorden kunnen tolken worden ingezet. Er zijn tegemoetkomingen in de verplaatsingskosten. De VOP is slechts één element van een heel ondersteuningspakket.

Uiteraard heb ik wel overleg gepleegd. Er is overleg geweest met de interprofessionele Vlaamse sociale partners. Dat geeft aan waarom het VKW Limburg daar niet bij is, die zijn geen partner of lid van de SERV. Ik heb hen niet apart gecontacteerd, vandaar hun reactie wellicht. De interprofessionele sociale partners, werkgevers en werknemers, zijn gecontacteerd. We hebben geprobeerd om daar samen een consensus rond te vinden, wat echter niet gelukt is. In zo'n situatie moet een minister keuzes maken.

Ik ben het ermee eens dat we niet direct met de gebruikers contact hebben gehad. We hebben permanent overleg. Binnen de VDAB hebben we het Partneroverleg Werkzoekenden met een Arbeidshandicap (POWA). We hebben een commissie Diversiteit binnen de SERV. We kennen de bekommernissen, maar we hebben inderdaad geen overleg met hen gepleegd.

Wat de evaluatie betreft, mijnheer Van Malderen, zijn het de deskundigen van de VDAB die de aanvragen tot voortzetting van de premie of tot verhoging ervan evalueren. Zij maken deel uit van de provinciaal georganiseerde gespecialiseerde diensten arbeidshandicap. Om een ondersteuningspercentage voor het VOP te bepalen, ontwikkelen we een instrument waarin meerdere factoren worden opgenomen. In het algemeen worden zowel rendementsverlies als ondersteuningsnood als effectief verleende ondersteuning gemeten. Concreet gaat het om elementen zoals de nood aan meer en langere rustpauzes, verhoogde afwezigheid, kwantiteit-en/of kwaliteitsverlies in de productie ten gevolge van de arbeidshandicap enzovoort. Door de specificiteit van elke handicap en elke werksituatie zijn niet alle gemeten elementen altijd even relevant. Het instrument is dan ook geen schaal in de strikte zin van het woord, maar een leidraad voor de experts die op de werkplek de nodige informatie verzamelen.

Reeds bij de aanvraag van een verhoging of een verlenging wordt aan de werkgevers gevraagd om een inschatting te maken van de factoren waarmee volgens hen rekening moet worden gehouden. Bij de evaluatie ter plaatse worden de taken van de werknemer geanalyseerd en alle factoren die een invloed hebben op de prestaties. Er is een gesprek met de werkgever en met de werknemer. De evaluatie resulteert in een percentage, maar kan daarnaast ook een deskundig advies inhouden om de werknemer optimaler in te zetten. Dat vind ik belangrijk, die mensen zullen gespecialiseerd zijn en een advies kunnen geven. Het is wat mij betreft geen administratieve rompslomp. Het kunnen voorstellen zijn tot aanpassing op de werkvloer of iets anders om tot een betere situatie te komen.

Zowel de werknemer als de werkgever kunnen een herevaluatie vragen aan de raad van bestuur van de VDAB. Die beslist op basis van een gemotiveerd advies van de heroverwegingscommissie. De samenstelling van de raad van bestuur van de VDAB (werkgevers en vakbonden) moet zorgen voor een gemodereerde situatie. De heroverwegingscommissie bestaat uit twee leden van de VDAB, twee uit de gebruikersorganisaties en drie uit de gespecialiseerde diensten. Dat zijn de gespecialiseerde trajectbepalings- en -begeleidingsdienst (GTB), de gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdienst (GA) en de gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst (GOB).

Bij de introductie van de VOP-regeling in 2008 was gepland dat de lopende cao 26 en VIP's pas eind 2012 zouden worden ingepast in de nieuwe regeling. Eén aspect van die inpassing, namelijk de veralgemening van het loonplafond, is nu vervroegd. De bestaande percentages worden wel behouden. Dit leek ons de meest geschikte manier om een gelijke behandeling van alle situaties te realiseren en meteen het globale VOP-budget onder controle te krijgen.

In de praktijk is het referteloon waarop de premie wordt berekend vanaf 1 oktober 2010 voor alle VOP-dossiers begrensd tot tweemaal het gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen, nu 2830 euro per maand. De bestaande percentages voor de lopende cao's en VIP's blijven behouden tot 1 oktober 2012 waarna ze alle voor de duur van 1 jaar op 20 procent worden gebracht, tenzij ze ondertussen al verhoogd waren na een evaluatie en dus een gewone VOP zijn geworden. Er zal een positieve evaluatie vereist zijn om na 1 oktober 2013 nog te continueren, of op 20 procent, of op een hoger niveau afhankelijk van de evaluatie.

Daar waar een premie nodig is voor de tewerkstelling kan die blijvend worden toegekend. We verwachten dan ook geen negatief effect op de tewerkstelling, maar we zullen dit van nabij opvolgen. We doen dit door de in- en uitstroom uit het VOP-stelsel te monitoren, maar ook ruimer, want lang niet alle mensen met een arbeidshandicap werken met de loonkosten-subsidie. Eén bron van gegevens is de enquête naar de arbeidskrachten die al sinds 2009 vragen bevat naar de handicap. In 2011 wordt daar nog een speciale Europese module aan toegevoegd.

In de tweede helft van september 2010 werden alle werkgevers en werknemers waarvoor een VOP liep, een eerste keer per brief geïnformeerd over de wijzigingen. Ook alle stakeholders, gespecialiseerde diensten en sociale secretariaten werden aangeschreven. Half oktober 2010 kregen alle werknemers en alle werkgevers het nieuwe betalingschema van hun VOP-premie. In het kwartaal vooraleer de premie zou wegvallen, is een nieuw schrijven gepland om hen hiervan op de hoogte te brengen, zodat ze eventueel ook een verlenging of zelfs een verhoging kunnen aanvragen. Al deze communicatie gebeurt door de VDAB binnen zijn budget.

De meer juridische vragen gingen over de impact van de wijzigingen op het arbeidscontract dat de werknemer heeft met de werkgever. De verandering van de VOP-regeling is geen wijziging van een contract tussen de overheid en de werkgever, maar een wijziging in de automatismen die voortvloeien uit een regelgeving die gebaseerd is op decretale bepalingen. Er wordt dus enkel ingegrepen op automatismen en niet op fundamentele rechten. Belangrijk is dat er niets werd gewijzigd aan de bepalingen waardoor de VDAB op een gemotiveerde aanvraag van de werkgever een hogere tegemoetkoming kan toekennen dan automatisch is geregeld. Het feit dat elke werkgever, maar ook elke werknemer altijd een evaluatie kan aanvragen, dat die 20 procent hoger kan zijn en dat de termijn langer kan zijn, maakt dat het moet worden gezien als een wijziging van het geheel. In het advies van de Raad van State werd hierover ook geen enkele opmerking gemaakt.

Gelet op het voorgaande geeft deze reglementaire wijziging geen juridisch argument aan de werkgever om over te gaan tot ontslag van de werknemer met een arbeidshandicap. Hiervoor geldt de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten. Een van de partijen kan altijd een arbeidsovereenkomst beëindigen zonder dat de andere partij de uitvoering van de overeenkomst kan eisen. Het zal aan de arbeidsrechtbank toekomen om achteraf te oordelen of dit ontslag al dan niet gerechtvaardigd was.

Maar ik denk te hebben aangetoond dat het raadzaam is om eerst een nieuwe evaluatie aan te vragen, omdat elke werkgever en elke werknemer op elk moment een evaluatie kan vragen waardoor – en daar gaan wij van uit – het geld beter toekomt aan diegene die het echt nodig heeft.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Minister, of het nieuwe systeem een beter systeem dan het vorige zal worden, moet worden afgewacht. Ik heb er mijn twijfels over, net zoals de gebruikersverenigingen.

U haalt cijfers aan om te zeggen dat het aantal werkzoekenden is gedaald. Maar als we de werkzaamheidsgraad bekijken, dan zien we dat die niet gunstig evolueert. Sinds 2007 is er een daling van 42 procent naar 36 procent. Misschien moeten we ook eens vergelijken met andere regio's en andere landen. Vlaanderen wil op alle vlakken een topregio zijn. In de Scandinavische landen ligt de werkzaamheidsgraad rond 66 procent bij de mensen met een arbeidshandicap. Vlaanderen heeft nog heel wat werk.

De heer Janssens zegt dat in een antwoord dat hij kreeg op een schriftelijke vraag, duidelijk wordt gezegd dat “de maatregel ongetwijfeld bijdraagt tot het in dienst nemen en houden van personen met een arbeidshandicap”. Het is een goede maatregel, die we moeten behouden. U zegt dat er genoeg maatregelen zijn, maar dat blijkt dus zo niet te zijn als de werkzaamheidsgraad niet fundamenteel omhooggaat.

In een antwoord op een schriftelijke vraag van mij zegt u dat u zich specifiek richt op bepaalde groepen en dat u diverse maatregelen wilt nemen, maar u zegt niet wat u concreet gaat doen.

De bijdragen die u vrijmaakt voor het VOP-stelsel – 51 miljoen en 60 miljoen euro – zijn inderdaad geen kleine bedragen. Ik heb de cijfers van de uitgaven voor de VOP van de

voorbijde kwartalen opgevraagd. Er is niet meteen een evolutie naar een explosie te zien. Het blijft vrij stabiel, dus er is geen gevaar voor een exploderende begroting.

Minister, u zegt dat het een van uw bezorgdheden is dat de uitbetalingen te lang zijn en dat ze een automatisme worden. Ik merk in het aantal dossiers per kwartaal dat de daling na vijf jaar toch wel erg sterk is. Niet elke ondersteuningspremie wordt dus automatisch voor vijf jaar betaald. Het aantal VOP's dat voor twee jaar wordt uitbetaald is vrij minimaal in vergelijking met het aantal VOP's dat enkel maar één kwartaal wordt uitbetaald. Het is amper 10 procent. Er is enkel voor de dossiers waarvoor het echt nodig is een langere duur en net in die dossiers wilt u snijden.

U zegt dat er overleg is geweest. Ik vind het erg dat u net met de mensen die het meest betrokken zijn, net met de organisaties die het meest betrokken zijn, net met de mensen die de maatregel het meest zullen voelen, niet gaat praten. U praat niet met het gebruikersoverleg handicap & arbeid. Ik begrijp dat niet. De heer Keulen zegt dat u een man van het middenveld bent en dat u er net veel waarde aan zou moeten hechten. Als het eenmalig zou gebeuren, dan zou ik zeggen dat het een accident de parcours is. Maar het is niet eenmalig, want we hebben net hetzelfde gezien bij de opleidingscheque. Puur vanuit een besparingslogica wordt er zonder overleg een maatregel genomen. De mensen die het effect voelen, moeten het maar weten. Ik vind dat een zeer slechte manier van besturen.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Minister, ik heb het woordje 'besparingen' in uw antwoord niet gehoord, terwijl dat net een van de doorslaggevende elementen was om de wijzigingen die u hebt doorgevoerd, ook door te voeren.

Het geplande budget voor de VOP wordt in 2011 met 6,5 miljoen euro verminderd. Ik denk dat niemand het nut van besparingen gaat betwijfelen, maar wij betreuren wel dat door die besparingen een van de meest kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt wordt getroffen.

U en de Vlaamse Regering hebben altijd de mond vol van efficiëntiewinsten. Wel, ik denk dat we nu efficiëntieverliezen gaan boeken voor personen met een arbeidshandicap. Ik vrees inderdaad dat aanstellings- en tewerkstellingskansen van die doelgroep verder op de helling worden gezet, terwijl die op dit moment helaas al zo laag zijn.

Het is noodzakelijk dat we binnenkort eens een evaluatie maken en een aantal nieuwe vragen zullen stellen over de evolutie van de tewerkstelling en de aanstelling van personen met een arbeidshandicap.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik zou willen beginnen met de eerste opmerking van de heer Janssens.

Het is niet de eerste keer dat we over de VOP praten. Een goed jaar geleden hebben we het er naar aanleiding van een actuele vraag al over gehad, in een context die buiten een besparingsoperatie lag en waar men zei dat er in het lopende systeem mogelijk al een tekort zou zijn. Er is een besparingsinspanning, ook bij de VDAB, bovenop gekomen. Dat is de context waarin deze oefening gebeurt. Het is een politieke keuze om in het beleidsdomein Werk te besparen en om in het beleidsdomein Werk deze premie te bekijken.

Vanuit onze fractie kijken we hiernaar met de nodige bezorgdheid. Anderen hebben terecht geduid op de precaire positie van arbeidsgehandicapten binnen het regulier economisch circuit.

Ik zou er ook de openbare besturen bij willen betrekken. In De Standaard van vandaag publiceert een collega cijfers over tewerkstelling in de OCMW's. De vorige legislatuur zijn engagementen aangegaan die vandaag op het terrein niet haalbaar blijken. Uit een schriftelijke vraag van mijzelf blijkt dat ook de Vlaamse overheid schromelijk in gebreke

blijft bij die engagementen. We kunnen ons naderhand afvragen in hoeverre die realistisch waren op het moment dat ze zijn afgesproken. De nodige ambitie moet aan de dag worden gelegd om die positie te verbeteren, want amper 36 procent tewerkstelling van arbeidsgehandicapten is elke dag opnieuw een schande.

Ondanks de crisis zien we nu opnieuw een stijging van het aantal vacatures. Het zal er dus op aankomen mensen aan de slag te krijgen. Minister, ik zou ermee opletten een cijferdans te ontketenen. Ik pleit absoluut voor een goede monitoring, maar dan wel van de correcte cijfers. Als u zegt dat 14 procent van het aantal werklozen mensen met een arbeidshandicap zijn, dan is dat weinig relevant, want het zegt wellicht meer over die andere groep. We moeten eerst kijken naar de werkzaamheid en naar de werkzaamheidskloof met de algemene populatie. Dat moeten we absoluut bewaken.

Minister, u zegt dat er heroverwegingscommissies zijn en dat finaal de VDAB beslist. Op welk niveau van de VDAB wordt die beslissing genomen? In de procedure die u schetst, zegt u dat u via de heroverwegingscommissies het rendementsverlies aan de hand van een instrument zult inschatten. U gebruikt vaak het woord zullen. Vanaf wanneer wordt dat systeem operationeel? Is men daar klaar voor? Met betrekking tot de oude dossiers, cao 26 en de Vlaamse inschakelingspremie (VIP), zegt u dat het loon wordt bevroren op het referteloon van tweemaal het gewaarborgd maandelijks minimumloon. Werd dat bevroren op oktober 2010?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Gisteren mocht ik een bedrijf in Maasmechelen mee openen. De economie trekt weer aan en iedereen in het bedrijfsleven klaagt erover dat ze geen arbeidskrachten vinden, in om het even welke sector. Dat was een bedrijf in de evenementenbranche dat zalen en tenten stoffeert. Ze zeggen dat ze vandaag niemand vinden die met zijn handen kan werken, maar ook voor andere functies is het aartsmoeilijk iemand te vinden, terwijl de werkloosheidscijfers nog steeds niet opperbest zijn.

Er is nochtans een grote reserve van mensen met een arbeidshandicap. Het zijn mensen met mogelijkheden en talenten. Dat heeft veel te maken met mentaliteit, niet enkel in het klassieke bedrijfsleven, maar ook bij openbare besturen. Daarover zul je nooit iets vinden op papier. Iedereen die de openbare besturen en het bedrijfsleven een beetje kent, zal tussen neus en lippen horen zeggen dat iemand een bepaalde beperking heeft. Dan vraagt men zich af wat men met die mensen aankan, maar ze kunnen ontzettend veel. Specifieke zaken misschien niet, maar met hun talenten en mogelijkheden zouden ze ons ontzettend kunnen helpen.

Hoe je het ook draait of keert, in België verlaten dit jaar 150.000 babyboomers de arbeidsmarkt. Volgend jaar zouden er dat 200.000 zijn. Vanuit een puur economisch principe gaan we iedereen nodig hebben. Er zal een mentaliteitswijziging moeten gebeuren, zowel in het reguliere bedrijfsleven als bij de openbare besturen. Vandaag is dat voor een lid van de Vlaamse Regering toch een topdoelstelling, naast inzet op innovatie en activering. Dit helpt om een grote reserve aan geschikte arbeidskrachten te activeren.

Minister, iemand die vandaag een verlenging van die dossiers wil verkrijgen, moet dan opnieuw de procedure doorlopen. Klopt dat?

Minister Philippe Muyters: Mijnheer Keulen, in uw pleidooi zegt u dat we de middelen moeten inzetten waar ze nodig zijn. We kunnen die mensen een gespecialiseerde opleiding en begeleiding geven naar jobs. Dat is een belangrijkere stap dan tussenkomen in hun wedde. Dat zou nefaste percentages genereren. U pleit ervoor om het meer individueel te doen. Dat is nu net wat we gaan doen.

Mijnheer Van Malderen, het is de raad van bestuur die beslist op basis van een gemotiveerd advies van de heroverwegingscommissie. Werkgevers en werknemers zijn elk met acht personen lid van de raad van bestuur van de VDAB. In de heroverwegingscommissie zitten

twee mensen van de VDAB, twee van de gebruikersorganisaties en drie van de gespecialiseerde diensten. Dat zorgt voor een gemotiveerd en inhoudelijk sterk advies, en voor de zekerheid dat zowel het standpunt van de werkgever als dat van de persoon in kwestie uitvoerig aan bod kunnen komen. Ik kan me goed vinden in die structuur. Het is geen probleem om dat operationeel te maken.

Het loon wordt niet bevroren op een bepaald moment. Het is twee keer het gewaarborgd gemiddeld minimummaandinkomen, dat nu 2830 euro per maand bedraagt.

Mijnheer Watteeuw, u zegt dat het budget niet explosief is. U moet toch in aanmerking nemen dat het nog steeds crisis is. Ook de arbeidsgehandicapten zitten in een verslechterde situatie, niettegenstaande 2008 een beter jaar was met 51 miljoen euro, en in 2009 was er een stijging naar 61 miljoen euro. Zelfs in een crisis is dit een belangrijke stijging van het budget.

Mijnheer Janssens, u zegt dat het budget met 6,2 miljoen euro vermindert ten opzichte van het niet ingrijpen in het beleid, en het voortzetten van de verwachte stijging. Wij zorgen ervoor dat het budget dat nodig was in 2009 van 61 miljoen euro naar 61,9 miljoen euro stijgt. Als we ervan uitgaan dat de arbeidsmarkt ging aantrekken, en er meer mensen een beroep op dat budget gingen doen, dan was het wel gestegen. Ten opzichte van 2010 is het een besparing. Dan wordt 64,4 miljoen euro gepland, en in 2011 zakken we naar 62 miljoen euro. Dat is de besparing op de premie die we verwachten. Dit is een inschatting, dat heb ik ook gezegd tijdens de bespreking van de VDAB-premies. Het hangt er ook van af hoeveel mensen een evaluatie vragen. Als de premie aankomt bij wie ze moet aankomen, en het percentage en de termijn zijn juist, dan kan de situatie anders zijn. De monitoring die door verschillende mensen is gevraagd, zullen we zeker opvolgen. Zoals altijd het geval is bij een budget, is dit een inschatting.

Als de indruk bestaat dat ik het sociaal overleg niet hoog in het vaandel voer, dan is dat niet juist. Ik garandeer dat dat wel zo is. Ik wil wel dat we ook in het sociaal overleg aan besluitvorming doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over het misbruik van arbeidskaarten - 172 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, mijn vraag is ingediend op 6 oktober, in tempore non suspecto, dus voor alle heisa over de instroom van Roma en Oost-Europese migranten in volle hevigheid is losgebarsten. In oktober waren er al heel wat signalen, en vroeger ook al, als we eerlijk zijn. Op zaterdag 2 oktober 2010 kopte De Tijd dat België een magneet is voor Oost-Europese gelukzoekers. Uit een rondvraag door de krant bij OCMW's, de Dienst Vreemdelingenzaken, inspectiediensten en federale politie blijkt dat nogal wat Oost-Europese gelukzoekers België als het beloofde land beschouwden en gebruikmaakten van valse papieren, verblijfsvergunningen enzovoort. Sommige steden, zoals Gent, luiden de alarmklok over de toestroom van mensen uit Roemenië, Bulgarije en Slowakije. Uiteraard wijst men op samenlevingsproblemen, huisvestingsproblemen en armoede.

Bij de bespreking van de beleidsnota hebben we u er al op gewezen dat die 'filières' bestaan en alleen maar goed zijn voor degenen die geld ontvangen van mensen die proberen om de armoede in hun thuisland te ontvluchten, vaak om hier opnieuw in armoede terecht te komen.

In deze commissie wil ik het hebben over het feit dat men zich daarbij beroept op neparbeidscontracten of vaak gemakkelijk uitgereikte arbeidskaarten. Men zou zich ook

inschrijven via nepvennootschappen. Via een watervaleffect geraakt men aan een vraag tot bijstand bij het OCMW. Uiteraard roept dat een heleboel vragen op over fraude, mensenhandel, economische exploitatie, huisjesmelkerij en misbruik van de sociale bijstand.

Ik ben me er ten zeerste van bewust dat het een complex verhaal is waarvan een groot deel bevoegdheden zich op het lokale, het federale en het Europese niveau bevindt. Toch denk ik dat Vlaanderen zijn bevoegdheden moet uitputten. Ik richt mijn vraag tot u omdat er ook een arbeidsmarktcomponent is. Anderen zullen zich tot minister Bourgeois richten over andere aspecten. We moeten onze verantwoordelijkheid opnemen.

Minister, bevestigt u de vermelde misbruiken van arbeidskaarten? Hebt u een zicht op de omvang van de misbruiken en de verhouding tot het totaal aantal uitgereikte arbeidskaarten voor de betrokken landen? Zult u initiatieven nemen om het systeem van arbeidskaarten minder fraudegevoelig te maken? Bent u bereid overleg te organiseren met betrekking tot de samenwerking van de verschillende inspectiediensten? We hebben bij de bespreking van de beleidsnota en de begroting al gevraagd om een prioritering in de inspectie te steken. We moeten ook de beschikbare bronnen, zoals Limosa (Landenoverschrijdend Informatiesysteem ten behoeve van MigratieOnderzoek bij de Sociale Administratie), beter aanwenden in een interactie tussen verschillende administraties en verschillende beleidsniveaus.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Ik wil even mijn verwondering uitspreken. De heer Van Malderen verwijst naar de situatie in Gent. Burgemeester Termont schreeuwt nu inderdaad moord en brand, maar als u het mij vraagt, is hier het gezegde ‘boontje komt om zijn loontje’ van toepassing.

Het gaat vooral om de E-kaart als men het heeft over Europese burgers. Daar heeft het OCMW nogal snel die kaarten uitgereikt waardoor het nu met een probleem zit. Als ik me niet vergis, is de heer Versnick voorzitter van het OCMW in Gent en onder andere de heer Termont is heel royaal met die E-kaart omgegaan. Nu komt hij plots zeggen: we zitten met een probleem, we kunnen het niet betalen. Het verwondert me dat die opmerking uit die hoek komt, want de heer Termont is daar gedeeltelijk zelf voor verantwoordelijk.

De heer Bart Van Malderen: Ik verwijs naar de situatie in Gent. De heer Diependaele gaat hier echter wel heel kort door de bocht. Ik had ook het voorbeeld van Sint-Niklaas of van Antwerpen kunnen geven. In Sint-Niklaas zeggen mensen vanuit de sociale tewerkstelling ons dat ons werkmodel vandaag niet werkt omdat we in de sociale werkplaatsen zo'n grote toestroom hebben van mensen uit Oost-Europa en de omkadering daar niet op berekend is. Nu zeggen dat het probleem samenhangt met een lokaal sociaal beleid, is heel kort door de bocht.

De heer Diependaele zegt dat men te gul zou zijn geweest met het uitreiken van OCMW-steun. Mijn vraag gaat er net over dat men blijkbaar nogal gemakkelijk uitgereikte arbeidskaarten, valse vergunningen of dagcontracten gebruikt net om naar een OCMW te stappen. Een OCMW moet zich universeel ten dienste stellen van de bevolking en kan aan de heer A of de heer B niet zeggen dat er voor hem een andere regeling geldt. In Gent heeft men ervoor geopteerd om zo snel mogelijk steun uit te reiken en ervoor te zorgen dat mensen op het moment dat ze nood hebben aan steun, niet eerst in nog diepere armoede terechtkomen alvorens ze steun ontvangen. Zeggen dat dat een aanzuigeffect heeft, lijkt me heel kort door de bocht. Er bestaan andere ‘filières’ die daar ook van weten.

De heer Matthias Diependaele: Markant in dat opzicht is wel dat het probleem zich in Antwerpen veel minder stelt.

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

De heer Chris Janssens: Voorzitter, u zult begrijpen dat mijn fractie een aantal vragen en bedenkingen heeft bij het verhaal van de Oost-Europese gelukzoekers en de Roma. Ik wil niet

voortlopen op de plenaire vergadering van deze namiddag. We hebben hierover een actuele vraag ingediend. Een actualiteitsdebat hierover heeft men niet willen aanvaarden. Het zou weinig fair zijn ten opzichte van mijn collega die straks een vraag aan de minister zal stellen over dit onderwerp, om daar nu al op vooruit te lopen. Ik verwijs voor wat betreft het standpunt en de vragen van mijn fractie over dit thema naar de plenaire vergadering deze namiddag.

De voorzitter: De heer Watteeuw heeft het woord.

De heer Filip Watteeuw: Voorzitter, in mei 2010 heb ik al een schriftelijke vraag gesteld over het misbruik van arbeidskaarten. Wat me toen verbaasde – en dat is absoluut geen verwijt –, is dat het voor u zeer moeilijk was om daar cijfergegevens over te hebben. Zijn er momenteel al pistes geopend om ervoor te zorgen dat u daar een beter zicht op krijgt?

De inspectie speelt een belangrijke rol, hebt u gezegd in het antwoord op die schriftelijke vraag. Zijn er in dat verband nog bijkomende evoluties?

Ik vind de uitval van de heer Diependaele nogal opmerkelijk. Ik voel me niet geroepen om burgemeester Termont te verdedigen. Integendeel, ik vind dat hij de voorbije dagen zeer dwaze uitspraken heeft gedaan. Je kunt het OCMW en het stadsbestuur van Gent niet verwijten dat ze de wetgeving correct toepassen, en ook niet meer dan dat. Over hoe Antwerpen daarmee omgaat, daar moet Antwerpen maar oordelen. Ik weet dat op dat vlak, wat nu het punt van discussie is, Gent de wetgeving zeer correct toepast.

Mijnheer Diependaele, het is duidelijk dat u de problematiek absoluut niet kent. Het probleem van Gent is dat, zodra je een bepaald aantal mensen hebt in een stad, andere mensen vanuit diezelfde groep, vanuit Bulgarije, Roemenië of Slowakije, juist naar die stad trekken omdat ze daar veel mensen van hun eigen streek vinden. Zodra je een minimumaantal mensen hebt bereikt, versterkt zich dat. Zeggen dat het Gentse OCMW te gul is en met de E-kaarten smijt, is absoluut niet juist. Dat bewijst alleen maar dat u het probleem niet kent. U hebt nochtans een Gentse collega naast u, die u misschien beter kan inlichten.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Voorzitter, minister, collega's, mijnheer Watteeuw, ons OCMW-raadslid heeft in de OCMW-raad een schriftelijke vraag ingediend. Voorzitter Versnick geeft in zijn antwoord toe dat ons OCMW soepeler is dan in Antwerpen. Het is dus minder streng. Dat staat letterlijk op papier. U moet oppassen met wat u zegt. Er is in Gent wel een probleem.

De voorzitter: We zullen hier niet het debat voeren over het OCMW en de gemeenteraad van Gent. Dat kunnen we echt niet doen.

Mevrouw Helga Stevens: Maar de heer Watteeuw begint erover. Dan mag ik toch antwoorden?

De voorzitter: Ik ben een coulante voorzitter. De vragen zijn aan de minister gericht.

Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: De heisa rond persnota's en mededelingen en Bulgaarse toestanden zal deze namiddag wel aan bod komen. Ik ben geïnteresseerd in het stuk waarin wordt gezegd dat de VDAB bepaalde mensen zou begeleiden naar knelpuntberoepen. Ik vraag mij af wat daarvan waar is. Is de VDAB daarvan op de hoogte? Minister, hebt u daarover een gesprek met uw collega gehad? Hoe denkt u deze mensen naar de knelpuntberoepen te kunnen toeleiden? Misschien moeten wij die toeleiding naar de knelpuntberoepen op onze Vlaamse arbeidsmarkt herbekijken en aanvullen? Wij slagen daar op dit ogenblik spijtig genoeg niet zo goed in.

Minister Philippe Muyters: De VDAB begeleidt iedereen die in Vlaanderen werk zoekt naar een job. Dat gebeurt in eerste instantie maximaal voor diegenen die echt zoeken naar een

knelpuntberoep. Er zijn daar Europese regels van kracht. Roemenen en Bulgaren mogen enkel naar knelpuntberoepen worden toegeleid, terwijl de grens open is voor de anderen.

Mevrouw Güler Turan: Waarom mogen zij enkel naar de knelpuntberoepen worden toegeleid?

Minister Philippe Muylers: De Roemenen en Bulgaren zitten tot 1 januari 2012 nog in de overgangsfase. De anderen moet je overal toelaten.

De problematiek van het misbruik van arbeidskaarten is ons inderdaad bekend. Mijnheer Watteuw, het is logisch dat daarover geen cijfers voorhanden zijn. Indien we zouden weten hoeveel misbruiken er zijn, dan kenden we alle misbruiken. Ik zal u straks enkele cijfers geven over hoeveel overtredingen de inspecties hebben vastgesteld. Het is vanzelfsprekend dat wij geen globale cijfers hebben.

Het is een complex geheel. Mijnheer Janssens, het debat zal deze namiddag bij de actuele vragen veel opener kunnen worden gevoerd. Hier gaat het specifiek over de arbeidsmarkt. Enerzijds is er het aspect van het misbruiken van arbeidskaarten om bepaalde verblijfsdocumenten en vervolgens OCMW-steun te verkrijgen. Anderzijds is er het misbruik van arbeidskaarten in constructies die eigenlijk een oneigenlijke vorm van terbeschikkingstelling inhouden. In mijn antwoord op schriftelijke vraag 410 van de heer Watteuw ben ik daar al op ingegaan.

De heer Van Malderen heeft het over nepcontracten. Het gaat hier dikwijls niet over nepcontracten, zoals aangehaald in De Tijd, maar over in beginsel geldige arbeidscontracten in het kader van een dienstverrichting. De problemen met arbeidskaarten hebben dan ook hoofdzakelijk betrekking op bedrijven die diensten verrichten in onderaanneming en op het feit dat het moeilijk is om deze dienstverlening te kunnen kwalificeren als ongeoorloofde terbeschikkingstelling. De lijn tussen het aanbieden van diensten, wat perfect kan, en ongeoorloofde terbeschikkingstelling is erg dun. Met andere woorden: eigenlijk wordt er geen dienst verricht, maar wordt er personeel ter beschikking gesteld. Dat is de moeilijkheid waarmee we zitten.

Sinds enige tijd voerde de Inspectie Werk en Sociale Economie (IWSE) controles uit bij de onderaannemers. Tijdens deze controles, vaak in het kader van arrondissementele cellen en samen met andere inspectiediensten, werden meerdere inbreuken vastgesteld. Daarbij werd zowel door de IWSE zelf opgetreden door middel van een pro justitia, alsook door andere inspectiediensten indien het inbreuken betrof die vielen onder hun bevoegdheid, ofwel hebben wij middels een pv van inlichtingen zaken vastgesteld, die wij dan overmaakten aan andere diensten zodat die konden optreden.

Bovendien werden de resultaten van deze controles meegedeeld aan de Dienst Migratie van het Vlaams Subsidieagentschap WSE zodat ook die, naargelang de vaststellingen, de arbeidsvergunningen van frauduleuze ondernemingen kon intrekken of nieuwe aanvragen kon weigeren. Zo werden er dit jaar door de Dienst Migratie van het Vlaams Subsidieagentschap 91 arbeidskaarten ingetrokken bij werknemers van Bulgaarse en Roemeense nationaliteit. De Dienst Migratie van het Vlaams Subsidieagentschap WSE meldt ook dubieuze toestanden aan de IWSE voor verder onderzoek en mogelijke sanctionering alsook aan de Dienst Vreemdelingenzaken van de FOD Binnenlandse Zaken, verantwoordelijk voor de verblijfsvergunningen. De inspectiediensten werken dus samen en geven het ook, als ze iets vaststellen, door aan de diensten die verder moeten optreden.

Het gaat in deze problematiek niet zozeer om het minder fraudegevoelig maken van het systeem van arbeidskaarten op zich. Zoals u weet, zijn de werknemers uit de andere nieuwe EU-lidstaten sinds 1 mei 2009 vrijgesteld van arbeidskaarten aangezien voor hen sindsdien het vrije verkeer van werknemers van kracht is. In principe zal dit ook in werking treden voor Roemenen en Bulgaren vanaf 1 januari 2012. Tevens geldt het vrij verkeer van personen voor alle onderdanen van de EU, inclusief de nieuwe lidstaten. Dat bemoeilijkt het optreden op het

vlak van verblijfsvergunningen. Hoofdzaak is hoe de misbruiken met betrekking tot schijnzelfstandigen, detacheringen, dienstverrichters en onderaanneming moeten worden aangepakt. Er dient hierbij een onderscheid gemaakt te worden tussen de federale en de Vlaamse bevoegdheden ter zake. De overgrote meerderheid van de bevoegdheden ligt nog altijd op het federale niveau. Ik denk daarbij aan de reglementering inzake de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten, de verblijfswetgeving, de socialezekerheidswetgeving, de reglementering inzake uitzendarbeid en terbeschikkingstelling. De Vlaamse bevoegdheden zijn eerder beperkt en situeren zich op het vlak van de medecontrole van de reglementering inzake de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten en op het vlak van controle op private arbeidsbemiddelingsbureaus. Zoals eerder aangegeven zal de IWSE inspectieonderzoeken uitvoeren zodra ze van dergelijke misbruiken kennis krijgt. Bij de vaststelling van inbreuken maakt de IWSE een pro justitia op. Op basis van dit pro justitia kan door de federale overheid hetzij strafrechtelijk worden vervolgd, hetzij administratief. Op het Vlaamse niveau kunnen de inbreuken ook aanleiding geven tot het weigeren of het intrekken van arbeidsvergunningen maar ook tot administratieve en strafrechtelijke sancties. De bewijslast blijft, door het ontbreken van alle wetgeving, moeilijk zowel voor de federale als de gewestelijke inspectiediensten.

Op het vlak van samenwerking tussen de verschillende inspectiediensten zijn er stappen gezet. De samenwerking met de andere inspectiediensten is de afgelopen jaren zonder twijfel versterkt, onder meer binnen de arrondissementscellen, in het bijzonder met betrekking tot de controles op de tewerkstelling van vreemde werknemers. Daarenboven bepaalde de programmawet van 27 december 2006 dat de gewesten op verzoek konden deelnemen aan de opgerichte arrondissementscellen en de regionale interventiegroepen. Zodra het mogelijk is, ben ik van plan om te onderhandelen over een nieuw samenwerkingsakkoord tussen de federale staat en de gewesten betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude. Maar daarvoor moeten wij de installatie van een nieuwe regering afwachten.

Ik ben het er helemaal mee eens dat Limosa daar deel van moet uitmaken. Elke informatie die we hebben, moeten we kunnen gebruiken.

De heer Bart Van Malderen: Ik had ook gevraagd naar de verhouding van de vastgestelde misbruiken ten opzichte van het totaal aantal arbeidskrachten. U hebt 91 kaarten ingetrokken. Hoe verhoudt dat cijfer zich met het totaal?

Minister, ik ben het ermee eens dat onze inspectie absoluut geen eenvoudige taak heeft. Er zijn mensen bij wijze van spreken 7 dagen op 7 en 24 uur per dag bezig met te proberen ons systeem te ontwijken. Ze zijn niet per definitie minder intelligent dan de inspectie. De laatste dagen bericht men mij over de constructies met dagcontracten waarmee men een jobaanbod wil bewijzen. Men krijgt een arbeidskaart, stapt naar het OCMW en het contract wordt stopgezet. Bij andere constructies baten tientallen schijnvennoten één enkel bedrijf uit. Men is bijzonder inventief. De overheid moet evenzeer inventief zijn en alle mogelijke middelen inzetten.

Ik ben blij dat de inspectie zich inschrijft in de arrondissementele cellen. Er zijn goede voorbeelden waarbij men gericht en in één actie kan samenwerken met Financiën, de economische inspectie, de inspectie op de sociale wetten en de Vlaamse inspectie. De deadline van 2012 biedt ons nog een jaar. Dan vallen alle barrières weg en wordt het nog moeilijker.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik zal die informatie laten toevoegen aan het antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de resultaten van de werkbaarheidsmonitor 2010 - 43 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Minister, als we willen dat mensen langer – en langer na hun vijftigste – blijven werken, moeten we zorgen voor werkbaar werk. Ik weet dat u daar in uw beleidsbrief aandacht voor hebt. U vindt dat belangrijk. Maar het is ook een noodzaak. We hebben niet de luxe om dat naast ons neer te leggen.

Mijn vraag dateert van een tijdje geleden. Ik heb om de cijfers van de werkbaarheidsmonitor 2010 gevraagd. De werknemers, de loontrekkenden, doen het op de arbeidsmarkt beter dan de zelfstandigen. Uit de werkbaarheidsmonitor leid ik af dat we de doelstellingen 2020 zullen halen voor de loontrekkenden, en zullen benaderen voor de zelfstandigen. Dat neemt niet weg dat we daar moeten blijven naar streven.

In uw beleidsnota belooft u dat u het nodige zult doen om werkgevers en werknemers te faciliteren om daar een akkoord over te sluiten. De werkbaarheidsgraad in Vlaanderen is van 52,3 procent in september 2004 gestegen naar 54,3 in september 2010. Sinds de eerste meting zien we telkens weer stijgingen. We kunnen echter niet ontkennen dat die stijging vooral te danken is aan de periode van 2004 tot 2007. Van 2007 tot 2009 zien we eerder een stagnatie: 0,2 is geen echte toename, maar het is gelukkig een stagnatie. Ik vrees dat we in de komende periode meer inspanningen zullen moeten doen om de stijgende lijn van de eerste periode te benaderen.

Er worden een aantal indicatoren gemeten: psychische vermoeidheid, welbevinden op het werk, leermogelijkheden en de werk-privébalans. Over de leermogelijkheden hebben we het naar aanleiding van een vorige vraag om uitleg van mij al uitvoerig gehad. Dat is een verbeterpunt. Vrouwen krijgen minder mogelijkheden dan mannen, laaggeschoolden minder dan kaderleden. Dat weerspiegelt zich natuurlijk in deze meting.

Het grootste verschil is en blijft er op het vlak van de psychische vermoeidheid en het welbevinden op het werk. Die twee indicatoren worden grotendeels bepaald door de combinatie van werk en privé. Zoals te verwachten valt, staan de vrouwen wat dat betreft nog altijd onder grote druk. De psychische vermoeidheid bij de man neemt ook toe: van 27,1 procent in 2007 naar 27,6 in 2010. De toename bij de vrouwen ligt hoger. De combinatie van werk en privé op onze arbeidsmarkt, de psychische vermoeidheid en de druk op de werknemer zijn vooral bij vrouwen een zwaar verbeterpunt.

Bij de 50-plussers is de psychische vermoeidheid lichtjes toegenomen, terwijl het welbevinden op het werk verbeterd is. Hun tevredenheid neemt toe, waarschijnlijk blijven ze langer werken.

Minister, wat is de stand van zaken van de initiatieven die u neemt om de werkbaarheid nog te verbeteren? In 2012 komt er een nieuwe meting. We moeten dan betere cijfers op tafel kunnen leggen. Hoe gaat u dat akkoord faciliteren?

Voldoet het groeiritme aan uw verwachtingen? Ik neem aan dat u “nee” zult zeggen. We hebben het in de laatste jaren niet zo goed gedaan. Welk groeiritme wilt u bij de volgende meting gerealiseerd zien zodat we de doelstellingen van 2020 halen? Welke bijkomende maatregelen gaat u nemen?

Ik heb de achtergrond van de enquête goed gelezen. Ze is schriftelijk afgenomen, ik ben niet zo zeker dat ze heel representatief is. Ze is wel representatief en de reactiegraad is vrij groot, maar het blijft een verbeterpunt.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Turan inzake de werkbaarheid. Deze vraag had bij de bespreking van de beleidsbrief gepast.

Ik heb het vroeger altijd gezegd bij de bespreking van de beleidsnota's, dat blijft een moeilijk punt. Is men al bezig met een nieuwe methode in plaats van de enquête? Het antwoord op zulke vragen is wellicht vaak gekleurd. We zouden een ander instrument moeten vinden met een min of meer objectieve maatstaf. Mijn vraag sluit dus aan bij de laatste opmerking van mevrouw Turan. Is er een wijziging van de methodiek? Is dat nog altijd gebaseerd op individuele ondervraging?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik begin met dat laatste punt. Dit is een heel zwaar en moeilijk punt geweest binnen het overleg met de Vlaamse sociale partners. De verdienste van het huidige instrument is dat we een evolutie zien. Als we veranderen van methodologie zullen we dat niet meer zien. Het gaat om een perceptie, dus is de evolutie het belangrijkste aspect dat men kan meten. Zoals de heer Laurys zegt, kunnen de antwoorden zeer subjectief zijn.

De sociale partners zijn er altijd van uitgegaan dat de meerwaarde vooral is dat er een evolutie zichtbaar is. U hebt beiden een punt wat de relativering betreft: het blijft een zaak van perceptie.

Men heeft toen, na een Europees onderzoek, onderzocht waar het elders ook bestaat. Men heeft dit gemaakt om te kunnen vergelijken met andere landen. Dat is dus eigenlijk de meerwaarde, met alle beperkingen die jullie naar voren brengen.

Mevrouw Turan, u bent ongelooflijk snel. Mijn beleidsbrief is in september opgemaakt. Gelukkig heb ik nog niet alles gerealiseerd, want anders zou ik na Nieuwjaar niet weten wat te doen.

Ik ben nog niet gestart met het overleg. Ik heb mijn departement wel al opdracht gegeven om het overleg voor te bereiden en op basis van de cijfers en de evoluties een verklaring te zoeken. Men moet ook nagaan wat er in het buitenland gebeurt zodat we met de sociale partners het gesprek kunnen aangaan. Ik heb er ook met het secretariaat van de SERV over gesproken. Ik heb begrepen dat zij ook een oefening zouden maken zodat wij in het voorjaar 2011 met het overleg kunnen starten. Dan pas kan ik zeggen op welke manier ik een akkoord naar voren kan brengen. Het hangt ook een beetje van hen af.

U bent dus iets te snel. Ik kan u niets meer vertellen dan welke stappen er zullen worden gezet.

Mevrouw Güler Turan: Minister, ik neem aan dat u zelf een bepaald groeiritme voor ogen hebt, of hebt u daar nog totaal niet over nagedacht?

Minister Philippe Muylers: Het Pact 2020 geeft de richting aan.

Mevrouw Güler Turan: Ja, maar we hebben vertraging opgelopen.

Minister Philippe Muylers: Ik wil samen met de sociale partners nagaan wat een aanvaardbaar en goed ritme is, op basis van de methodologie en de kennis die we hebben. Laat me duidelijk zijn: ik kan geen groeiritme opleggen. Het zal op het terrein moeten worden gerealiseerd, dus met de sociale partners. Ik ga niet op voorhand zeggen dat ik dit of dat groeiritme wil zonder dat zij hun mening kunnen geven.

Mevrouw Güler Turan: Ik begrijp dat het een akkoord moet zijn, maar ik had minstens verwacht dat u een streefdoel zou stellen.

Minister Philippe Muylers: Als ik dat doe, dan zou de ene sociale partner dat heel goed vinden en op voorhand zeggen dat dat het minimum is en de andere zou zeggen dat het niet gaat. Laat het dus maar groeien binnen het sociaal overleg, samen met de regering.

Mevrouw Güler Turan: Ik neem aan dat u het verschil tussen man en vrouw ook uitdrukkelijk meeneemt naar dat overleg?

Mijnheer Laurys, stress enzovoort blijft een subjectieve waarneming. Ik denk dat de subjectiviteit van de enquête wordt weggenomen door het feit dat het is opgestart met een nulmeting. Als we nu de indicatoren veranderen, dan gaan we de informatie die is ingezameld sinds 2004 verliezen. Dat is een beetje het risico.

Minister, in het voorjaar 2011 zult u mij opnieuw horen.

Met het verschil tussen man en vrouw, bedoel ik het verschil in verloning, in stress op het werk enzovoort. Ik hoop dat we dat tegen de volgende meting zullen hebben weggewerkt.

De heer Filip Watteuw: Minister, ik denk dat u gelijk hebt dat u zich niet wilt vastpinnen op een groeiritme, ook om het overleg met de sociale partners niet te bemoeilijken. Maar uiteindelijk zal er een koppeling moeten komen tussen het groeiritme dat wordt vooropgesteld en concrete maatregelen.

In de begroting staat al een besparing op de aanmoedigingspremies, maar ik denk dat aanmoedigingspremies wel degelijk een element zijn in het zorgen voor werkbaar werk.

Minister, hoe zult u daarmee omgaan? Hebt u al denkpistes over hoe die aanpassing zal gebeuren? Het zal immers een effect hebben.

Minister Philippe Muylers: Ik ga ook niet vooruitlopen op budgetten. Laat ons eerst nagaan welke maatregelen er moeten worden genomen, en dan zullen we nagaan op welke manier we de nodige middelen zoeken. Dat kan door een budgetcontrole of door andere dingen te laten vallen. Alles moet niet altijd in surplus zijn. U hebt gelijk dat er in de begroting niet onmiddellijk middelen zijn ingeschreven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Güler Turan tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de aan de Opelwerknemers aangeboden outplacementbegeleiding - 230 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Voorzitter, minister, bij Opel rolt op het einde van de week de laatste auto buiten. 1200 mensen, in het beste geval 1150 omdat er nog 50 mensen onderhoud kunnen doen, staan op straat.

Het is een goed moment om eens na te gaan wat er is gebeurd met de vorige groep Opelwerknemers die op straat is komen te staan. Het ging om 1285 werknemers. Een deel ging met brugpensioen. 695 ex-Opelarbeiders – er werd een onderscheid gemaakt tussen jonger of ouder dan 45 jaar – gingen naar Ascento. 289 van de min-45-jarigen zijn naar een nieuwe baan begeleid, wat heel positief is. Voor de arbeiders ouder dan 45 jaar is het veel moeilijker. 46 van hen zouden al een nieuwe baan hebben. Minister, u hebt in de plenaire vergadering gezegd dat het om 20 procent ging, maar als ik de cijfers zie, doen we het beter dan u aanvankelijk dacht.

De kwaliteit van outplacement is een werkpunt, maar de cijfers zijn wat ze zijn. Ik las gisteren dat ook Umicore op zoek is naar 50 personeelsleden en dat ze onderzoeken of ze de Opelarbeiders kunnen toeleiden.

Minister, in welke sectoren en onder welk contracttype zijn de ontslagen Opelwerknemers opnieuw tewerkgesteld? Zijn het interimcontracten, deeltijdse of voltijdse contracten, tijdelijke of vaste contracten? Hebt u intussen ook exacte cijfers van outplacement van de

eerste groep? Hoe evalueert u de aangeboden outplacementbegeleiding van Ascento en Randstad-Galilei? Is dat positief? Gaat u het volgende outplacement liefst met dezelfde bureaus doen?

Welke bijkomende begeleidings- en opleidingsinitiatieven worden of zijn er door de VDAB genomen als de in de cao voorziene outplacementperiode afloopt? Het is niet voor iedereen een succesverhaal. Wat doen we met de restcategorie? Kunt u ook een onderscheid maken tussen de verschillende beroepscategorieën en leeftijdsgroepen van de werknemers? Er is niet alleen een verschil tussen wie ouder of jonger dan 45 jaar is, maar ook tussen wie 25 of 45 jaar is. Wanneer worden deze trajecten door de VDAB opgestart? Volgende week staan niet alleen de Opelarbeiders, maar ook de arbeiders bij de toeleveringsbedrijven op straat. Hebt u een zicht op het aantal ontslagen dat daar zal volgen? Bent u lokaal al gestart met gesprekken om na te gaan hoe we deze werknemers naar een andere job kunnen begeleiden?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, minister, het is inderdaad zo dat een heleboel werknemers de volgende weken werkzoekend worden, maar de vacatures in deze sector stijgen met 240 procent. Er is dus een duidelijke vraag naar de profielen van de Opelwerknemers. Hebt u er een zicht op in hoever we erin slagen om de Opelwerknemers naar die sector te leiden?

Het voorbeeld dat in het verleden al is gegeven, is dat er ongeveer 16 procent Opelwerknemers in Oost-Vlaanderen wonen. Bij Volvo stonden vacatures open. Het zou dan niet onlogisch zijn die mensen proberen toe te leiden naar Volvo. Dat leek wat moeilijker te zijn dan in theorie. In hoeverre lukt het om de Opelwerknemers opnieuw aan een job in de automobielsector te helpen?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Dat laatste was een verkeerde berichtgeving. Er waren op dat moment geen 200 plaatsen vacant bij Volvo. Het was een slechte communicatie door Volvo of een misverstand met een journalist. In elk geval was het niet juist.

Ik geef de cijfers die ik nu heb. Het nadeel is dat die continu veranderen. De vraag is ook hoe we dat meten, want voor de VDAB wordt iemand geteld als aan het werk, als hij of zij de werkhervatting meldt, of als hij of zij minstens vier weken onafgebroken bij een nieuwe werkgever heeft gewerkt en de werkhervatting via Dimona (onmiddellijke aangifte van tewerkstelling) wordt gemeld. Dan is iemand aan het werk.

Op 1 juli 2010 zijn er 1285 werknemers ontslagen bij Opel Antwerpen. 1269 van hen schreven zich in bij de tewerkstellingscel die daarvoor werd opgericht. Van die 1269 waren er 842 begin december 2010 nog altijd ingeschreven als werkzoekend bij de VDAB, dus 66 procent. Uit de cijfers van de VDAB blijkt dat er 346 personen of 27 procent terug aan het werk zijn, waarvan 11 met een deeltijds contract. Daarnaast volgen 41 personen een individuele beroepsopleiding (IBO) op de werkvloer. Die mogen we als aan het werk beschouwen. Na een IBO volgt een contract van onbepaalde duur of van bepaalde duur van 1 jaar. In totaal zijn er dus 387 personen of zo'n 30,5 procent uitgestroomd. 40 ex-werknemers zijn eveneens uitgestroomd wegens andere redenen, zoals ziekte of vrijstelling van inschrijving. Er zijn geen globale gegevens beschikbaar over de sectoren en het contracttype of de arbeidsregeling.

Mijn diensten hebben het outplacementaanbod van Opel grondig gescreend in het kader van de regionale toetsing. Hoe sta ik tegenover outplacement? Op dit moment zijn er vier outplacementkantoren actief. Met Federgon hebben we het kwaliteitslabel afgesproken en ingevoerd. Vandaag hebben 21 outplacementbureaus een label. Op de website van Federgon staat de uitleg over de procedure plus de lijst van de gecertificeerde bureaus.

Om gecertificeerd te zijn, moet je een gedragscode ondertekenen, een contract met de VDAB afsluiten in verband met het gebruik van het CV5-systeem voor gegevensuitwisseling, en de lijst hebben van de consultants die de opleiding hebben gevolgd en de lijst van de consultants die zijn geslaagd of nog moeten slagen in een bekwaamheidstest. Van de vier die bij Opel actief zijn, hebben er twee een label, Galilei en SBS, en twee nog geen label, Ascento en Vibam.

Het aanbod van outplacement voldeed helemaal aan de kwalitatieve criteria op dat moment. De duur van de federale minimumnormen werd overschreden. Voor ontslagen arbeiders ouder dan 45 worden er naast het federale minimum van 60 uren begeleiding over 6 maanden, nog eens 30 uren, gespreid over 6 maanden, gepland. Voor de ontslagen arbeiders jonger dan 45 worden 60 uren begeleiding gespreid over 6 maanden aangeboden, terwijl de federale overheid maar 30 uren in 3 maanden heeft gepland.

De werkgever plant ook een globale som voor opleidingsbehoeften die wordt beheerd in het kader van de tewerkstellingscel. Het is zeer moeilijk om gemiddelde outplacementresultaten te becijferen. De woonplaats van de werknemer, de leeftijd en het statuut maken dat dit een moeilijke zaak is. Het outplacement is nog niet afgerond, dus kan ik nog geen definitieve cijfers geven.

Na de voorziene periode van outplacementbegeleiding zal de VDAB de getroffen werknemers die nog geen nieuwe job hebben gevonden, verder helpen. De outplacementkantoren maken daarvoor per persoon een verslag op met daarin een opsomming van de reeds ondernomen stappen en beroepsaspiratie. Het is de bedoeling dat er een warme overdracht is en dat de VDAB het gedane werk niet opnieuw moet doen. De VDAB nodigt, zo snel mogelijk na het beëindigen van de outplacementbegeleiding, het individu uit voor een gesprek, waarbij het verslag van het outplacementkantoor de basis vormt voor het gesprek. In overleg met de persoon in kwestie zal er een aangepast vervolgtrajec worden gemaakt. Tot 50 jaar komt een werkzoekende terecht in de filosofie van het sluitend maatpak. Vanaf 50 jaar kunnen ze verder worden begeleid via de 50-plusclubs opgericht bij VDAB in het kader van actief 50+.

Voor de toeleveringsbedrijven moeten we ons richten naar de wetgeving. Valt een toeleveringsbedrijf onder de toepassing van het Koninklijk Besluit van 9 maart 2006 betreffende activerend beleid bij herstructureringen, dan zal daar een tewerkstellingscel worden opgericht. De getroffen werknemers zullen in hun zoektocht naar werk worden begeleid door een outplacementkantoor. Indien het toeleveringsbedrijf in financiële moeilijkheden verkeert, is er nog altijd het sociaal interventiefonds. Indien het bedrijf niet onder de toepassing van die wet van 2006 valt, of indien er geen mogelijkheid is van tegemoetkoming door het sociaal interventiefonds, dan komen die mensen bij de VDAB terecht, waar het sluitend maatpak opnieuw onmiddellijk wordt toegepast.

Eind juni 2010 is er een vacature deeldatabank in het kader van General Motors operationeel. De vacatures die in deze databank komen, worden gescreend op de profielen van de ex-werknemers van General Motors. In uw voorbeeld zou Umicore zijn vacatures in die databank stoppen en dan onmiddellijk screenen naar wat de mogelijkheden zijn. Er werden tot nu toe 1012 vacatures aangeboden. Dat is de toestand eind november 2010. Tot nu toe is VDAB voor 717 van die vacatures op de hoogte gebracht dat ze zijn ingevuld met een geschikte kandidaat, soms van Opel, wellicht ook van buiten. Het wordt heel expliciet met dit instrument opgelost.

Mevrouw Turan, om ook de groep die eind december uit dienst gaat, zo goed mogelijk op te vangen, worden al dit najaar enkele extra acties gepland. Zo is er sinds begin september een VDAB-contactpunt in General Motors. Elke maandagnamiddag is er een sociaal interventieadviseur van VDAB aanwezig bij wie werknemers voor of na hun werk terecht kunnen met concrete vragen. Bovendien worden via de basisinschrijvingsformulieren nu

reeds alle gegevens verzameld zodat er voor het ontslag een klantendossier kan worden aangemaakt. We anticiperen dus op wat komen gaat.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: Zo zien we dat met een degelijke begeleiding en doordat de conjunctuur verbetert, de werknemers toch goed zullen terechtkomen. Het is heel positief dat het kwaliteitslabel van Federgon ondertussen is ingevoerd. Minister, u hebt zelf aangegeven dat Ascento dat label niet heeft gehaald. Heeft dat een gevolg?

Minister Philippe Muylers: Als ik me niet vergis, is dat in juni gestart.

Mevrouw Güler Turan: Was dat ineens voor de hele groep?

Minister Philippe Muylers: In juni is men gestart bij Opel waar die bedrijven zijn aangeduid. Toen was dat label nog niet echt gestart.

Mevrouw Güler Turan: Is ook voor de mensen van december dat contract met Ascento al gesloten in juni?

Minister Philippe Muylers: Dat weet ik niet en daar wil ik me ook niet in mengen.

Mevrouw Güler Turan: Het is een interne kwestie. Ze hebben redelijk goed werk verricht en als ze hun kwaliteitslabel niet hebben gehaald, dan zal dat waarschijnlijk wel een repercussie hebben voor hen.

U zegt terecht dat we voor de toeleveranciersbedrijven op dat ogenblik moeten kijken wat hun situatie is: is het een bedrijf in herstructurering of niet? We weten ook dat wanneer die bedrijven in moeilijkheden komen, dat een gevolg is van de sluiting van Opel. U geeft zelf aan dat er een pool is opgericht voor de ex-Opelarbeiders. Er zijn al duizend aanbiedingen geweest. Misschien moeten we er extra oog voor hebben om de werknemers van de toeleveranciersbedrijven die ook hun werk dreigen te verliezen of verliezen, op te nemen in die pool. Iedereen heeft recht op een sluitend maatpak. De eerste groep mensen is vrij goed naar werk begeleid. We mogen de werknemers van de toeleveranciersbedrijven niet in de kou laten staan en we moeten hun een normaal traject op maat geven. De link moet worden gelegd met de automobielsector en de aanbiedingen die komen voor de ex-Opelarbeiders.

Minister Philippe Muylers: Ik neem dat idee mee.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de financiering van opleidings- en werkervaringsprogramma's voor kansengroepen - 274 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: In 1997 is het werkervaringsplan-plus (WEP-plus) ingevoerd in uitvoering van de federale regeling inzake doorstromingsprogramma's. Daardoor kregen mensen uit de kansengroepen de mogelijkheid om een tijdelijke tewerkstelling te ervaren en daardoor wat meer perspectief te krijgen op tewerkstelling in het normale economische circuit. Niet alleen mensen uit de kansengroepen die werkloos waren maar ook mensen die via artikel 60 door het OCMW werden tewerkgesteld, kwamen in aanmerking om in die programma's te worden opgenomen. Dat was vrij belangrijk omdat de promotoren tot 2008 een jaarlijks bedrag van 9000 euro omkaderingspremie kregen per voltijds equivalent (VTE). Vanaf 2008 is dat verminderd naar 4300 euro. Die omkaderingspremie werd via een gesloten oproep door het Europees Sociaal Fonds Vlaanderen (ESF) via het Vlaams Subsidieagentschap toegekend en verdeeld over die promotoren.

Bij de hervorming in 2009 is de ESF-subsidie voor de werkervaring voor de personen in WEP-plus, alsook de artikel 60'ers, overgeheveld naar Vlaanderen. Daar is beslist om die enkel voor te behouden voor mensen in het WEP-plus-statuuat en niet meer voor mensen tewerkgesteld via artikel 60. Voor 2009 en 2010 heeft men toch een nieuwe oproep gedaan waardoor die maatregel tijdelijk kon worden verlengd voor deze laatste groep.

Het probleem is nu dat voor 2011 die oproep nog altijd niet is verlengd. In 2010 gaat het over 308 VTE's in artikel 60. Oorspronkelijk was door Vlaanderen 1.800.0000 euro gereserveerd. Dat is niet volledig opgebruikt zodat het bedrag is aangepast tot 1.278.300 euro. Nu zijn er geen middelen meer gereserveerd. Dat betekent heel duidelijk dat de mensen die via artikel 60 tewerkgesteld zijn, niet meer kunnen worden ingeschakeld in die programma's, en ze vallen volledig terug op het OCMW.

Minister, u hebt een nota gekregen van het Steunpunt Lokale Netwerken en van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) met een volledig argumentarium. Ik ga het niet voorlezen. Het spreekt voor zich dat dit voor de 'artikel 60'ers' minder kans op doorstroming naar een tewerkstelling in het normaal economisch circuit betekent, temeer daar ze meestal via het OCMW in die tewerkstelling komen in de openbare dienstverlening zoals bejaardenhulp en poetshulp. Via de omkaderingsprogramma's waren de tewerkstellingsperspectieven veel ruimer dan nu. Het gevaar is niet denkbeeldig dat door het wegvallen van die middelen, ze opnieuw naar die enge tewerkstellingsperspectieven worden geleid.

Minister, zijn er resultaten bekend van de artikel 60'ers in die doorstromingsprogramma's? Zijn die geëvalueerd? Ik vermoed van niet. Is er nog een kans dat een verlenging wordt aangevraagd voor 2011 zodat men nog in die doorstromingsprogramma's kan terechtkomen? Of voorziet u in een eventuele andere structurele oplossing voor deze problematiek?

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Ik vond het een moeilijke vraag omdat het een heel complexe materie is. Het OCMW is aan de federale overheid gelinkt. Ik heb geen cijfers over doorstroom en uitstroom.

Het was gepland dat het afgesloten werd eind 2010. Ik heb begrepen dat er nog contracten lopen tot in de loop van 2011 en sommige zelfs nog een stukje in 2012. Hoewel die niet zijn gereserveerd, zal ik bekijken op welke manier we voor de resterende looptijd in middelen kunnen voorzien. Dat is iets anders dan een nieuwe oproep doen. Voor de resterende looptijd zullen we de nodige middelen zoeken.

De specifieke oproep naar deze doelgroep was een oproep naar een beperkte groep van promotoren en met de duidelijke bedoeling dat het om een tijdelijke oproep ging. De filosofie was dat we veel meer dan in het verleden naar activering zouden gaan. Het artikel 60 had vooral als bedoeling om iemand die niet meer in aanmerking kwam voor de werkloosheidsreglementering, opnieuw aan de voorwaarden van de werkloosheidsreglementering in te zetten. Onze bedoeling was om hen via WEP-plus te activeren naar werk en dat we op die manier de rol van de OCMW's om naar activering te gaan, duidelijker zouden maken.

17 organisaties kregen 323 VTE toegewezen voor een budget van 1,3 miljoen ESF-middelen. De oproep werd verlengd tot eind 2010. Men wist wel dat het zou afsluiten, maar ik vind dat we de contracten die lopen, verder moeten honoreren. Met deze oproep financieren we met Vlaamse middelen slechts een zeer beperkt gedeelte van het aantal artikel 60'ers in werkervaring bij derdenorganisaties. Naast de Vlaamse middelen betoelagen verschillende OCMW's de derdenorganisaties rechtstreeks voor de begeleiding van artikel 60. Bovendien staat het federale ESF-programma voor de socioprofessionele inschakeling van leefloners open voor OCMW's, niet voor derdenorganisaties. Wel kunnen OCMW's die derdenorganisaties opdrachten geven.

Het risico op dubbelfinanciering was trouwens de reden dat OCMW's niet als promotor op de Vlaamse ESF-oproep konden intekenen. De oorspronkelijke bedoeling was om de persoon voldoende rechten te laten opbouwen. Onze bedoeling was om de begeleiding naar de arbeidsmarkt te doen.

Zoals u weet, hebben we een proeftuin VDAB-OCMW, die volgend jaar zal worden voortgezet. We kijken daar op welke manier we naar een samenwerking kunnen gaan.

Er komt dus geen nieuwe oproep in 2011, maar de lopende contracten zullen we verder honoreren.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Het klopt dat het de bedoeling van artikel 60 was om mensen opnieuw rechten inzake sociale zekerheid te laten opbouwen. U kent het werkveld van de tewerkstellingsprogramma's. Die mensen moeten bricoleren en zorgen dat ze vanuit verschillende financieringsbronnen middelen toegewezen krijgen. Dat zal natuurlijk niet gemakkelijk zijn.

Het is goed nieuws dat er een uitdoofscenario is en dat men die contracten niet zal stopzetten. Ik hoop erop dat door de samenwerking tussen VDAB en OCMW naar een structurele oplossing kan worden gezocht voor deze doelgroep.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de doelstellingen van de VDAB ten aanzien van werkgevers en meer specifiek ten aanzien van kmo's - 330 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Kmo's zijn het hart van onze Vlaamse economie. In Vlaanderen zijn er 120.000 bedrijven met minder dan tien werknemers en 26.000 bedrijven met minder dan vijftig werknemers. Daarnaast zijn er zesduizend bedrijven met meer dan tweehonderd werknemers. Bedrijven met meer dan tweehonderd werknemers zijn eerder dun gezaaid in Vlaanderen. Er is een gemiddelde van 13,5 jobs per vestiging in Vlaanderen. De kmo's vormen dus een belangrijke doelgroep.

We hebben hier al negen vragen gehad die vooral gericht waren op de aanbodzijde op onze arbeidsmarkt, de werknemers en werkzoekenden. Er is nu een vraag over de vraagzijde. Dat is een beetje exemplarisch voor de beleidsaandacht van Vlaanderen.

De arbeidsmarkt trekt opnieuw aan. In november 2010 ontving de VDAB 20.126 vacatures. In september was dat nog iets meer dan 25.000 vacatures. Die daling is het gevolg van het seizoenseffect. Het aantal lag in november 32,6 procent hoger dan het jaar daarvoor. Voor de eerste elf maanden van 2010 ligt het aantal vacatures ongeveer 20 procent hoger dan in 2009.

De VDAB heeft op dit ogenblik nog ongeveer 44.000 vacatures open staan. Dit cijfer stijgt maand na maand. Dat bewijst dat het voor de VDAB niet evident is om de toestroom van nieuwe vacatures om te zetten naar een snelle invulling. Daarnaast is er ook het feit dat de voorbije weken en dagen verscheidene organisaties – SD Worx, UNIZO en Manpower – in hun indicatoren telkens aangaven dat bedrijven en vooral kmo's van plan zijn om in de komende weken en maanden meer aan te werven.

In de beheersovereenkomst met de VDAB werden een aantal duidelijke doelstellingen met betrekking tot de vacaturewerking vooropgezet. 17 procent van de gekende bedrijven moest

daarmee bereikt worden. Het aandeel van de kmo's in het jobaanbod van de VDAB moest 60 procent bedragen. Bij mijn weten heeft de VDAB nooit die 60 procent gehaald. Als ik het goed heb, bevinden we ons de laatste maanden op een historisch dieptepunt van 53 of 54 procent.

Voor de vervullingsgraad, de mate waarin vacatures ingevuld worden, was de doelstelling 82 procent. De mediaan van de vervullingstijd moest 42 dagen bedragen. Of die mediaan een goede parameter is, valt te betwijfelen, aangezien er heel wat verschillen schuilgaan achter het mediaancijfer. De laatste doelstelling van de VDAB is het systematisch meten van de tevredenheid van werkgevers ten aanzien van de VDAB-dienstverlening.

Het beleid is zich bewust van de belangrijke rol van de VDAB ten aanzien van werkgevers en kmo's. Daarom werd, na 'de sluitende aanpak voor werkzoekenden', een jaar of twee geleden onder andere 'de sluitende aanpak voor werkgevers' aangekondigd. Er was in de beleidsnota en nu ook in de beleidsbrief sprake van een kmo-actieplan vanuit de VDAB, dat dan zou worden geactualiseerd. Er werd in specifieke acties voor kmo's voorzien.

De beheersovereenkomst loopt nu ten einde. Haalt de VDAB de doelstellingen ten aanzien van werkgevers en meer in het bijzonder ten aanzien van de kmo's? Minister, hoe evalueert u deze resultaten? Welke nieuwe initiatieven werden in het kader van de sluitende aanpak voor werkgevers opgestart? Ze werden aangekondigd, maar wat daarachter schuilgaat, is mij niet altijd even duidelijk. Wat zijn de resultaten hiervan? Hoe wordt dat allemaal geëvalueerd? Wat zijn de knelpunten waaraan gewerkt wordt of waaraan moet worden gewerkt? Hoever staan we met het kmo-actieplan? Wat houdt de actualisering daarvan concreet in? Welke nieuwe acties werden gepland? Welke doelstellingen werden daarmee beoogd? Welke doelstellingen voor de dienstverlening ten aanzien van werkgevers wilt u opnemen in de nieuwe VDAB-beheersovereenkomst? En waarom?

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Mevrouw Güler Turan: De heer Bothuyne heeft terechte vragen gesteld. Er moet inderdaad aandacht uitgaan naar de kmo's en de dienstverlening voor de kmo's. Op de Vokapontmoeting tussen politiek en industrie hebben wij veel klachten gehoord van de zijde der werkgevers. De slechte aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt blijft daar een specifiek aandachtspunt. Als er een vacature wordt geplaatst, in hoeverre geeft de VDAB dan zo specifiek mogelijke signalen ten aanzien van het beleid opdat het een schakel zou kunnen zijn tussen onderwijs en werkgever? Ik weet dat ik hier een grote bocht maak. De VDAB hoort dat een werkgever een vacature heeft, maakt daar een profiel van en vult dat in. Maar na een bepaalde tijd stelt de VDAB een duidelijke mismatch vast. In hoeverre worden die signalen doorgegeven? Voor de dienstverlening en voor de tevredenheid, zowel langs de vraag- als langs de aanbodzijde, is dat voor werkgevers en werknemers een enorme steun in de rug. Op dit ogenblik maken de werkgevers het onderwijs een verwijt en het onderwijs zegt dat het geen perfect afgewerkte werkkrachten moet leveren – ik weet dat ik nu kort door de bocht ga. Het onderwijs zegt een algemene vorming te geven, in functie van de talenten en mogelijkheden. Er moet ook begeleiding en opleiding op de werkvloer zelf worden gegeven. Zo kan dat in de mate van het mogelijke op elkaar worden afgestemd.

De voorzitter: Minister Muylers heeft het woord.

Minister Philippe Muylers: Mevrouw Turan, er is tussen de centra voor leerlingenbegeleiding (CLB's) en de VDAB uiteraard een afspraak om het onderwijs meer arbeidsmarktgerichte informatie te geven, zowel wat betreft de mogelijkheden voor de leerlingen als voor wat betreft de beroeps- of competentieprofielen. U opent hier een discussie die al meegaat zolang ik werk, en dat is ondertussen 25 jaar. Mijn eerste staten-generaal, ik denk in 1992, ging daar al over. In het overleg tussen mij en minister Smet proberen wij daar zeker op in te zetten. Maar ik zei het de vorige keer al: daar liggen twee tankers achter en die moeten in beweging worden gezet. Dat is niet gemakkelijk.

Mijnheer Bothuyne, in de beheersovereenkomst 2005-2010 zijn een aantal doelstellingen opgenomen. Een ervan is het transparanter maken van de vacaturemarkt. In 2009 waren er 6 procent meer vacatures rechtstreeks ontvangen dan in 2005. In 2009 werden cumulatief bijna 700.000 vacatures ontvangen. Het bereik van 17 procent van de Vlaamse werkgevers via de vacaturewerking, een van de doelstellingen, werd gedurende de periode 2005-2010 in mei 2009 behaald. Toen was de crisis volop bezig. Dat heeft ervoor gezorgd dat men na mei 2009 op het einde van 2009 is geëindigd op 15,7 procent.

Het bereik van de werkgevers wordt nu gemeten aan de hand van het aantal bedrijven waarvan een vacature geregistreerd wordt. Als er geen vacatures zijn, wordt er niet geregistreerd. Men is nu met veel meer bedrijven in contact dan het aantal bedrijven waar vacatures zijn geplaatst. De dienstverlening die de VDAB aanbiedt, gaat verder dan het publiceren van vacatures. De VDAB bereikte in 2008 17,8 procent of 31.000 bedrijven en in 2009 26,2 procent of 46.000 bedrijven. Het aandeel van kmo's – u zei het – zou 60 procent moeten zijn. Ze hebben dat in die hele periode nooit bereikt. Van januari tot september 2010 bedraagt het 53,1 procent. Dit is lager dan in 2009 met 56,7 procent, dat komt wellicht door de crisis. Ik wil die cijfers wel nuanceren. Uitgedrukt in absolute cijfers krijgen we heel rare situaties. Zo hebben we van 2006 naar 2007 een stijging van 134.000 kmo's naar 161.000, maar hun percentage daalt omdat er op dat moment – 2006-2007 – blijkbaar meer grote bedrijven waren. In 2008-2009 daalt het aantal contracten van 148.000 naar 123.000 en stijgt het percentage. Misschien is het percentage niet de beste maatstaf.

U hebt gewezen op de mediaan van de invullingstijd van 42 dagen en het invullingspercentage van 82. Ik volg u dat de indicator ontoereikend is. De meting van de vervullingsstijd en het vervullingspercentage, zoals vastgelegd, is gebaseerd op procesgegenereerde data en biedt als dusdanig weinig inzicht in de mate waarin er daadwerkelijk tegemoetgekomen wordt aan de reële noden van werkgevers. Bovendien beperkt de huidige berekeningswijze zich tot de vacatures die actief worden beheerd door de VDAB en kan dus momenteel niet worden nagegaan wat de vervulling is van de overige vacatures die via de VDAB gepubliceerd en verspreid worden. Er is een verschil. Iedereen kan vacatures uitzetten. Als ze snel zijn ingevuld, dan komen ze er niet bij. Dat is niet zo'n goede maatstaf.

We moeten naar een meer kwalitatieve benadering gaan. Ik wil in de nieuwe beheersovereenkomst het accent leggen op de tevredenheid van de werkgevers over de vacaturewerking als doelstelling. Ik hecht veel belang aan die tevredenheid. Het verheugt mij dat hun tevredenheid in 2009 voor de drie contactkanalen gestegen is. 95 procent van de werkgevers is tevreden tot heel tevreden over de Servicelijn, 82 procent over de contacten met consultants en 78 procent over de online dienstverlening. Ik wil vooral daarop focussen.

Halfjaarlijks wordt aan de raad van bestuur van de VDAB een tussentijdse evaluatie en stand van zaken voorgelegd met betrekking tot de sluitende aanpak voor werkgevers. Binnen de vier subprojecten zijn volgende acties reeds gerealiseerd of lopende. Er zijn projecten rond vacaturebeheer, een HR-vademecum, de implementatie van een vernieuwde vacature-databank, iets rond 'customer relationship management', een behoefteanalyse en de 360 gradenview op werkgeversdata. Het is een heel pakket.

De acties die de VDAB aankondigde voor 2010 specifiek naar de kmo's, werden allemaal uitgevoerd. Er werd in 2010 door de provinciale accountmanagers – die spelen daar een belangrijke rol – veel tijd geïnvesteerd in de uitbouw van sectorale samenwerking en deelname aan sectorale netwerking. De VDAB-diensten werden gepromoot tijdens de deelname aan beurzen, startersdagen en de Werkweek. Daarnaast werden ook de provinciale kmo-actieplannen uitgevoerd met onder andere infosessies rond tewerkstellingsmaatregelen in samenwerking met UNIZO, 'bijblijfsessies' waar telkens een HR-gerelateerd item gebracht wordt door een sociaal secretariaat in combinatie met een VDAB-dienst en dit binnen een kmo-context, infosessies en jobbeurzen gericht op en in samenwerking met specifieke sectoren of bedrijven.

Het spreekt voor zich dat deze acties, die als nuttig en succesvol werden geëvalueerd, voortgezet worden. Daarnaast breidt de VDAB dit en volgend jaar zijn aanbod uit met diverse acties zoals een verfijning van de vacaturewerking, uitwerking van de nazorg, de eventuele behoefte aan verdere ondersteuning en dienstverlening na de invulling van de vacatures. Dat is een interessant element in de sluitende aanpak. Beide acties worden als uitermate belangrijk beschouwd door kmo's. Via de VDAB-website zal vanaf 2011 een nieuwsbrief voor werkgevers worden verspreid, vier keer per jaar. Het recent ontwikkelde Vademecum HR-Vlaanderen verschaft de kmo's een handige tool om informatie te vinden rond allerhande HR-gerelateerde thema's.

Naast de provinciale accountmanagers zullen in 2011 ook de bedrijfsconsulenten gericht worden ingezet in de proactieve benadering van kmo's. Tot slot worden alle VDAB-medewerkers aangemoedigd hun kennis over de kmo-wereld te vergroten via een uitgebreid aanbod van mogelijke bezoeken aan en stages bij kmo's. Dat is een positieve zaak. Men moet wel eens zien hoe een bedrijf werkt, als men consulent wil zijn.

Wat de nieuwe beheersovereenkomst betreft, wil ik nog niet vooruitlopen op de doelstellingen. Het spreekt voor zich dat de dienstverlening naar werkgevers, en in het bijzonder naar kmo's door hun plaats in de Vlaamse economie, hier een belangrijk deel van zal uitmaken. Het ontwerp van beheersovereenkomst werd momenteel ingediend om een begrotingsakkoord te vragen. Er is goed overleg geweest. We willen doelstellingen formuleren op een hoog niveau naar realisaties en het gebruik van instrumenten. Ik ga ervan uit dat het management van de VDAB enerzijds en de raad van bestuur anderzijds beter geplaatst zijn om instrumenten te kiezen. Dat wordt nu besproken. Er wordt beslist na het advies van de Inspectie van Financiën. Zoals de procedure bepaalt, zal het ontwerp in deze commissie worden geagendeerd voor de ondertekening van de nieuwe beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik dank u voor uw antwoord, minister. De VDAB moet daar blijvend aandacht aan besteden. Professor Luc Sels waarschuwde vorige week nog voor de problemen van onze knelpunteconomie en de eventuele rem op de groei van vooral onze kmo's. De VDAB speelt daar een cruciale rol.

We hopen dat de acties die hier in Brussel worden afgesproken met de VDAB ook op het terrein worden uitgevoerd, en overal in min of meer gelijke mate. Dat is in het verleden nogal eens een probleem geweest. Dat is een aandachtspunt als we straks een nieuwe beheersovereenkomst hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■